

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 171

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 20 december 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Akkoorden over de sluiting en de reconversie van de Limburgse mijnen - Achterstallige middelen

De Limburgse ex-mijnwerkers hebben het laatste jaar heel wat acties gevoerd met het oog op het verkrijgen van achterstallige pensioenen en het niet moeten betalen van belastingen op dat bedrag van de retroactiviteit.

Maar er is volgens de mijnwerkers zelf ook een belangrijk Vlaams luik aan het akkoord dat bij de sluiting van de mijnen is gesloten. Volgens de Kempische Steenkolenmijnen (KS) Vriendenkring heeft Vlaanderen en Limburg nog recht op bepaalde gelden uit het toenmalig globaal gesloten akkoord.

In 1987 heeft KS met de Vlaamse Executieve een akkoord afgesloten over de financiële middelen die bestemd zijn voor de sluiting en de reconversie van de mijnen. Die overeenkomst kwam tot stand in het kader van de zogeheten akkoorden van Zwartberg, waarbij de mijnactiviteiten behouden zouden blijven tot 1996. Dat akkoord is blijven bestaan. Nochtans is de mijnactiviteit stopgezet in het Oosten in 1988, en in het Westen in 1992.

De KS Vriendenkring beweert dat Vlaanderen en Limburg elk nog recht zouden hebben op 1,6 miljard euro (Het Belang van Limburg en De Standaard van zaterdag 4 en zondag 5 december 2021).

1. Deelt de minister de visie en de interpretatie van de verantwoordelijken van de KS Vriendenkring? In hoeverre heeft zij kennis van het protocolakkoord dat in 1987 afgesloten is?
2. Kloppen de cijfers die in de media genoemd worden volgens de minister? Indien niet, wat zijn dan wel de juiste interpretatie en de juiste cijfers?
3. Heeft de minister al stappen ondernomen m.b.t. deze problematiek? Zo ja, welke? Indien niet, is de minister dat alsnog van plan?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 171 van 20 december 2021

van **LUDWIG VANDEN HOVE**

1-2. Zoals u weet dateren de akkoorden rond de sluiting van voor de overdracht van de bevoegdheid economie aan de gewesten. Mijn diensten beschikken dan ook niet over een dossier. Ik informeerde mij bij LRM op basis waarvan ik u het volgende kan meedelen:

- Einde 1986 keurde de Belgische overheid het Sylvesterakkoord goed. Dit maakte de weg vrij voor de sluiting van de laatste vijf Kempische Steenkoolmijnen (KS) over een tijdspanne van maximum 10 jaar.

Een enveloppe van 2,5 miljard euro (de zogenaamde "Gheyselinck-enveloppe") werd ter beschikking gesteld voor de opvang van het sociaal en ecologisch passief, de instandhouding van de verplichtingen inzake mijnschade, en de opstart van een grootschalig economisch en sociaal reconversieplan.

- KS werd belast met zowel de afwikkeling van de erfenis van het verleden als met de ondersteuning van de op de toekomst gerichte reconversie. In september 1992, werd met de sluiting van de mijn van Zolder de laatste Belgische mijn vervroegd gesloten.
- De versnelde mijnsluitingen lieten toe meer middelen vrij te maken voor de reconversie dan initieel ingeschat. Van de oorspronkelijke budgettaire enveloppe was op dat ogenblik nog - grofweg - 750 miljoen euro beschikbaar.
- Op 29 april 1987 werd het Toekomstcontract voor Limburg ondertekend door de Vlaamse regering, de federale regering, het provinciebestuur van Limburg en de Europese Commissie. Het was een gemeenschappelijke verklaring over de reconversie en de expansie van Limburg. Eén van de belangrijkste bepalingen was de doelstelling om het herstel van de werkgelegenheid in Limburg te bevorderen. De werkloosheid in Limburg zou worden teruggedrongen tot het niveau van het gemiddelde van de rest van Vlaanderen, en dit ten laatste binnen een periode van tien jaar (1987-1997).
- Begin 1993 ontstond grote commotie rond het zogenaamde KS-schandaal en al of niet vermeende malversaties in de werking van KS. Beslist werd dat KS zou verdwijnen en dat de opdrachten zouden opgesplitst worden. De afwikkeling van de erfenis uit het verleden zou in een afzonderlijke entiteit worden ondergebracht (de huidige nv Mijnen). De toekomstgerichte reconversieopdracht zou worden toevertrouwd aan een holding (de Limburgse Reconversie Maatschappij, de huidige LRM).
- In juli 1994 werden ter vervanging van de NV Kempische Steenkoolmijnen de nieuwe structuren decretaal vastgelegd door de Vlaamse Raad.
 - LRM, de Limburgse Reconversie Maatschappij, werd opgericht als koepelholding. LRM kreeg de opdracht zich toe te leggen op de eigenlijke reconversietaak.

Professor Theo Peeters werd de eerste voorzitter van de Raad van Bestuur. De volgende principes gaven richting aan de werking en koers van LRM:

1. Het installeren van een toegankelijk en nabij bestuur, dat rekening houdt met de Limburgse eigenheid en noden.
 2. Bouwen aan een toekomst voor Limburg (reconversie), het eenduidig vastleggen van de beschikbare financiële middelen, het maken van afspraken hieromtrent, en de ondubbelzinnige verankering ervan als Limburgse middelen.
- NV Mijnen zou als dochter van LRM voortaan instaan voor de restauratie en de valorisatie van de mijngebouwen, de opkuis en valorisatie van de mijnterreinen en het nauwgezet uitvoeren van alle sociale en ecologische verplichtingen.

Waar de aandeelhouders van de Kempische Steenkoolmijnen de GIMV en GIMVINDUS waren, is de aandeelhouder van LRM van bij het begin het Vlaams Gewest.

- De resterende financieringsverplichtingen en de aanvullende financieringsmodaliteiten werden vastgelegd. Samen met het benodigde budget van de NV Mijnen, voor de periode 1994 tot 1996, werden de resterende financieringsstromen voor de verliesfinanciering via de Gheyselinck-enveloppe bepaald. De middelen die terugvloeiden naar het Vlaams Gewest in het kader van de zogenaamde 'halve frank-regeling' – d.i. de afspraak dat de helft van het bedrag dat minder uitgegeven werd dan oorspronkelijk begroot, voor reconversie bij de KS kon blijven - werden vastgelegd.
 - Het saldo was de diversificatie-enveloppe die ter beschikking kwam van de LRM om haar reconversie-opdrachten aan te pakken. Dit saldo bedroeg 250 miljoen euro onder de vorm van een renteloze lening.
3. Binnen mijn bevoegdheden veronderstelt de tijdslijn zoals die mij bekend is (cf. *supra* nr. 2) op heden geen beleidsmatige bijsturingen.

Tenslotte houd ik eraan u mee te geven dat het Vlaamse Gewest nog in 2020 is overgegaan tot een kapitaalverhoging bij LRM van 100 mln. euro, om de slagkracht van LRM te vergroten en de Limburgse economie en innovatiestructuren zo extra zuurstof te geven.

Sinds 2008 is daarenboven - via dividenduitkeringen vanuit LRM - een totaalbedrag van 292 mln. euro naar de stichting van openbaar nut Limburg Sterk Merk (LSM) gevloeid. Deze stichting zet deze middelen op haar beurt in om de economische, maatschappelijke en culturele ontwikkeling van Limburg te bevorderen.